

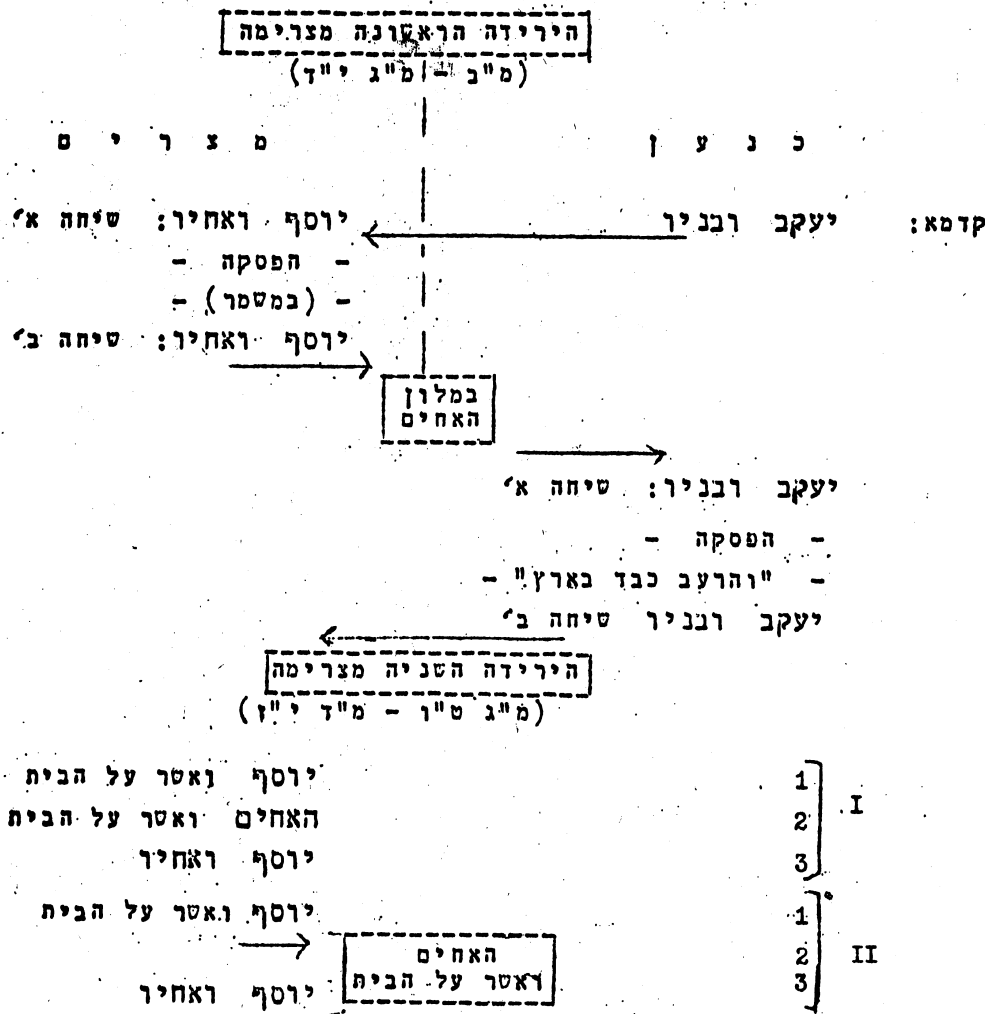
גלילות ירונת לעיון בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - שנת התשע עשרה

מקק (תש"ד)

מ"ב - מ"ג - מ"ד

א. שאלת מבנה

להבנת מבנה הפרקים עיין בזיור הבא:

- (1) מה המיוחד במבנה סיפור הירידה הראשונה?
(הסוה גם את סיומיהם של השיחות השונות)
- (2) מדוע נגמרה שיחה א' שבין יוסף לאחיו (בפ' מ"ב)
בדברי יוסף ולא בתגובת האחים?
ונגמרה שיחה ב' שבין יוסף לאחיו בתגובת האחים?
- (3) מה ההבדל בין סיום שיחה א' של יעקב ובניו
לבין שיחה ב' בין יעקב לבניו ומה גרם לשוני הזה?
- (4) מה המיוחד במבנה סיפור הירידה השנייה?
- (5) למה מצטמצמת החזרה בשיחת יוסף עם אחיו בכואם מצרימה (I 3)
בסני פסוקים מצד יוסף בלבד? (פסוקים מ"ג כ"ז, מ"ג כ"ט) ואינה מספרת
כלום על השיחה בזמן המסחה?
- (6) למה לא מסתיימת שיחת האחים השנייה עם אסר על הבית (מ"ד י"ז-י"ג)
בתשובת האחים אלא בתגובה אלמת בלבד?
- (7) מה היה בדברי יוסף האחרונים (מ"ד י"ז) כדי לעורר את יהודה לסאת את
נאומו (מ"ד י"ח - ל"ד) אחרי שבדבורו הראשון (מ"ד ט"ז) כבר התיאס
וויחר על כל הצטדקות?

ב. מ"ג י"ב וכסף מטנה קחו בידכם ואת הכסף המוטב בפי אמתחותיכם תשיבו בידכם.

ט"ו ויקחו האנשים... ומטנה כסף לקחו בידם.

רס"י י"ב ד"ה וכסף מטנה: פי שנים כראשון
ד"ה קחו בידכם: לסבור אוכל, שמא הוקר הסער

באור " " " וכסף מטנה: "ואת הכסף המוטב" הוא פרטן של "וכסף מטנה",
לבאר מדוע צוה לקחת פי שנים כראשון, והיינו אחד כראשון
לסבור אוכל, והשני להחזיר הכסף המוטב, והוא הדרך הנהוג
במקרא, וראיה לפרושו בפ' ט"ו: "ויקחו האנשים את המטנה
ומטנה כסף לקחו בידם" - וכן לקמן בפסוקים כ"א-כ"ב.

- (1) מה הקסי בפסוק י"ב לסניהם ומה ההבדל ביניהם בישוב הקסי?
- (2) כיצד רואה בעל הבאור בפסוקים ט"ו וכן בפסוקים כ"א-כ"ב ראייה לדעתו נגד דעה רס"י?
- xx (3) למה מתכוון הבאור באומרו "והוא הדרך הנהוג במקרא" והיכן מצינו דרך זו במקרא?

ג. מ"ג ט"ו ומטנה כסף לקחו בידם ואת בנימין.

הכתב והקבלה: מחילה, כאשר התעורר יעקב לחוש פן הוקר הסער לא נקרא
כסף מטנה כי אם אותו סכום שהוא פי שנים בכסף המקנה כפי סער הראשון,
ולכן פרט אחריו עוד "ואת הכסף המוטב".

אמנם אחרי שכבר התייחד סכום הכפל להיותו כסף מקנה, ונחתינו גם בכסף
המוטב, הנה אין כאן כי אם שני מיני כסף: כסף מקנה וכסף המוטב, ושתי
אלה נקראים כאן "מטנה כסף".

- x (1) מה קשה לו?
- (2) מהו לדעתו ההבדל שבין "כסף מטנה" לבין "מטנה כסף"?
- (3) האם מסכים הוא בפרושו עם בעל הבאור או מתנגד לו?

ד. מ"ג י"ב וכסף מטנה קחו בידכם ואת הכסף המוטב בפי אמתחותיכם תשיבו בידכם.

העמק דבר: הזהירם שלא ימתינו עד שיטאלו על זה: אלא בבואם לפני המוסל
יאתו בידם גלוי לכל.

היכן מצא בפסוקנו רמז לכך?

ה. מ"ג י"ח: .. אנחנו מובאים להתגולל עלינו ולהתנפל עלינו ולקחת אותנו
לעבדים ואת חמורנו.

רמב"ן: ד"ה וטעם לקחת אותנו לעבדים ואת חמורינו: כי ידאגו על חמוריהם,
לאמור: הנה יקחו גם את חמורינו עם אמתחותיהם ולא נוכל לסלוח
לבייתנו בר וימותו כולם ברעב.

רמב"ם: מורה נבוכים: מאמר ג' פרק מ' ... שחמלת בני אדם על ממונם
כחמלתם על נפשם וקצת ב"א יגדיל ממונו על נפשו. אמנם
להטות ביניהם הוא על הרוב: "ולקחת אותנו לעבדים ואת
חמורינו".

מה הקסי בפסוק ומה ההבדל בין שתי החטובות ליטובו?

ו. כ"א ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחותינו והנה כסף איש בפי
אמתחתו כספנו במטקלו, ונטב אותו בידינו... לא ידענו מי סם כספנו
באמתחותינו.

ר' אברהם בן הרמב"ם: סיפור זה יש בו קצור והוא כולל למה טראו מהשבת
הכסף במלון ולמה טראו ממנו בביחם כאשר חזרו לסם.

אברבנאל: שנו מפני הסלוח, מפחדם שלא יאמר האיש: למה לא שב האחד (שמצא
הכסף במלון) בלבד עם כספו מסס? לכן אמרו שכולם מצאו כספיהם
סם ולא היה ראוי שיטובו כולם, מפני רעבון בתייהם ולכן הלכו
לדרכם מדעתם שיביאו כשישובו לסבור אוכל.

- (1) מה הקסי בפסוקנו ומה ההבדל העקרוני בין ישובי סניהם?
- xx (2) החוכל לענות חטובה אחרת, למה לא חזר האחד מן המלון מיד עם מצאו את הכסף?

הטאלוף המסומנות x והמסומנות xx קטות ביותר, יפתור כ"א לפי הבנתו.
טאלות וגם חטובות יש לטלות לנחמה ליבוביץ, קרית משה, ירושלים